

LATVIJAS REPUBLIKAS
KULTŪRAS MINISTRIJA

RADOŠĀS INDUSTRIJAS ATTĪSTĪBA LATVIJĀ

informācijas apkopojums / darba materiāls

neformāla diskusija KM

2010. gada 21. decembrī

16:00-18:00

LATVIJAS REPUBLIKAS
KULTŪRAS MINISTRIJA

LĪDZŠINĒJIE ŠĶĒRŠĻI RADOŠĀS INDUSTRIJAS IECERU REALIZĒŠANĀ

zināšanas – prasmes – izpratne
finansējums (pietiekamība, pieejamība, atbilstība, savlaicīgums)
politikas plānošana un ieviešana
izglītība
klasteri
dizains
tirgus

ZINĀŠANAS – PRASMES – IZPRATNE

- radošās nozares uzņēmumu/ organizāciju vadītājiem un darbiniekiem maz zināšanu par uzņēmējdarbību un finanšu vadību (t.sk., pieredzes trūkums ES fondu finansēto projektu vadīšanā)
- trūkst atbalsta mehānisma posmam, kurā radošās biznesa idejas autors tiek apmācīts uzņēmējdarbībā: tiek sagatavots biznesa plāns, veikta tirgus izpēte
- paļaušanās uz valsts finansējumu, pašiniciatīvas trūkums
- nepietiekama orientācija uz saražoto produktu izplatīšanu un mārketinga pasākumiem
- nepietiekama moderno tehnoloģiju izmantošana audiovizuālo produktu izplatīšanā
- uz RI attīstību vērsti un moderni kultūras pārvaldības modeļi reģionos
- izpratnes trūkums par inovāciju būtību un komercializācijas iespējām radošajās nozarēs (t.sk., nelielā kultūras augstskolu pieredze)
- trūkst informācijas par nacionālās inovāciju sistēmas izveidi un ieviešanu
- starpdisciplīnu sadarbības iemaņu trūkums, kā arī kontaktpunktu trūkums organizāciju un mākslinieku sadarbības veicināšanai
- konsultatīva un informatīva atbalsta trūkums projektu (t.sk. ES fondu sagatavošanas fāzē)

IZGLĪTĪBA

- **Izglītības saturs vispārējā, profesionālās ievirzes, vidējā un augstākajā mākslas un mūzikas izglītībā nav vērsts uz RI izpratnes un prasmju attīstību**
- **Netiek attīstītas prasmes starpnozaru sadarbībā izstrādāt un komercializēt kultūras/ radošās darbības produktus**
- **Izglītības un industrijas sasaistes trūkums izglītības programmās (programmu saturs neatbilst industrijas vajadzībām)**
- **Jaunie kultūras menedžeri nav sagatavoti un ir vāji motivēti darbam RI organizācijās**

FINANSĒJUMS

(Ne)Pietiekamība

- liels interesentu skaits, ierobežotas atbalsta iespējas (CSala, Brigādes)
- samazinātais valsts finansējums nenodrošina nepieciešamo darbības apjomu un bremzē papildu finansējuma piesaistes iespējas (piem., kino, literatūra u.c.)
- ierobežotās priekšfinansējuma un līdzfinansējuma iegūšanas iespējas NVO iniciatīvām (ES fondi)
- līdzfinansējuma proporcija ES fondu projektos (atsevišķiem lieliem projektiem, nevis vairāk maziem projektiem)

FINANSĒJUMS

(Ne)Pieejamība

- eksporta atbalsts biedrībām, kas apvieno 5 komersantus ar kopējo gada apgrozījumu vismaz 50 000 000 LVL
- izslēgta iespēja uz līdzfinansējumu pretendēt organizācijām, kuras ir saņēmušas valsts vai pašvaldību atbalstu (piem., VKKF)
- mikrouzņēmumiem (piem., filmu nozarē) nav pietiekama apgrozījuma un investīciju iespēju, lai piekļūtu uzņēmējdarbības atbalsta instrumentiem)
- augsts minimālā finansējuma sliekšnis (mazākiem projektiem nav pieejams)

FINANSĒJUMS

(Ne)Atbilstība

- sasniedzamie rādītāji ES fondu atbalstītajiem RI projektiem ir tādi paši kā projektiem citās uzņēmējdarbības jomās, kas ir apjomīgākas gan nodarbinātības, gan apgrozījuma ziņā
- ierobežojumi “ neatbilstoša” juridiskā statusa dēļ
- RI definīcija pēc NACE klasifikatora neatbilst radošās uzņēmējdarbības daudzveidīgajai realitātei
- IUB noteiktās normas “intelekta” iepirkumiem neatbilst RI vajadzībām (šaurš speciālistu loks, piem., dizaina jomā)
- publiskais finansējums tik pat kā nav pieejams populārās kultūras projektiem – pat, ja tie netiek ražoti un izplatīti vienīgi peļņas mērķiem

FINANSĒJUMS

(Ne)Savlaicīgums

- ES fondu projektu īstenošanas sākuma aizkavēšanās
- trūkst programmu ātrai reaģēšanai un drošai plānošanai (piem., dalībai starptautiskajās izstādēs, tirgos)
- trūkst atbalsta nelielu organizāciju kapacitātes stiprināšanai un administratīvajam atbalstam
- trūkst savlaicīgas informācijas par finansējuma saņemšanas iespējām
- RI produktiem nereti jāfinansē ilgs sagatavošanas posms (piem., literatūras tulkojumi) līdz nonākšanai pie gatavā produkta

DIZAINS

- **Neskaidra atbildība valsts līmenī par dizaina nozari (starpnozariskums)**
- **Nepietiekami noregulēti un izprasti autortiesību jautājumi (LMA piemērs dizaina jomā)**
- **Trūkst kapacitātes un resursu Latvijas pārstāvēniecībai un līdzdarbībai dizaina nozares starptautiskās organizācijās un forumos (dalības maksa u.tml.)**

KLASTERI

- **Iniciatīvas vairāku gadu garumā neiegūst praktiskas aprises**
- **Neviens neuzņemas sākotnējā koordinatora lomu**
- **Nav pietiekoši analizēti un skaidroti potenciālo klasteru dalībnieku ieguvumi**

TIRGUS

- **Mazs, sadrumstalots nacionālais tirgus**
- **Kultūras procesu lokālais raksturs**
- **Grūti atbalstīt vietējos produktus (mūzikas industrijas piemērs saistībā ar nevienlīdzīgo nodokļu attieksmi mūzikas/ literatūras sakarā)**

POLITIKAS PLĀNOŠANA / IEVIEŠANA

- Trūkst starp nozarēm (kultūra, ekonomika, izglītība) koordinētas, uz kopēju RI mērķu sasniegšanu virzītas politikas
- KM trūkst struktūrvienības, kura tieši būtu atbildīga par inovāciju/ starpnozaru/ komercializācijas sekmēšanu kultūras nozarē
- Valsts dotācijas kultūras nozarē pieradina sabiedrību saņemt kultūras pakalpojumus par minimālu samaksu vai bez maksas – negodīga konkurence
- Kultūras mantojuma saglabāšanas prioritāte ņem pārsvaru pār atbalstu aktuālo kultūras procesu sekmēšanu
- Kultūras/ RI statistikas nepilnības
- Kultūra (tāpat kā zinātne) cilvēku prātos nesaistās ar uzņēmējdarbību
- Nav skaidras un diferencētas attieksmes pret peļņu nesošajām un nenesošajām jomām, kā arī trūkst izpratnes, kā rīkoties “robežgadījumos” (kas tipiski RI nosacītajam ražošanas procesam; radīšana un ražošana/ pavairošana un izplatīšana)

PRIEKŠLIKUMI **RADOŠĀS INDUSTRIJAS** **ATTĪSTĪBAI**

Izglītība un informācija
Atbalsts komercdarbībai
Tehnoloģijas
Normatīvi un statistika

PRIEKŠLIKUMI: POLITIKAS PLĀNOŠANA (1)

- RI attīstība jāsekmē kā KM, tā EM, veicinot inovāciju attīstību un radošo ideju komercializēšanu, radošo ideju izmantošanu citās tautsaimniecības jomās, piemēram, dizaina attīstīšanu dažādās rūpniecības nozarēs
- identificēt esošos valsts, privātā un ES atbalsta instrumentus radošo industriju komercializācijai Latvijā (sadarbībā ar LIAA un sociālajiem partneriem) un identificēt, kurā posmā ir nepieciešama valsts līdzdalība komercializācijas veicināšanai
- konsultatīvas kultūras un radošo nozaru darba grupas izveide KM vadībā
- KM vai kādā no tās padotības iestādēm (kultūrpolitikas ieviesējiem) nepieciešama atsevišķa struktūrvienība (vai jāreorganizē esošā, paredzot papildus funkcijas), kas būtu atbildīga par inovācijas kā procesa veicināšanu kultūras jomā, radošo industriju sadarbības rosināšanu ar citām nozarēm
- Baltijas valstu RI politikas veidošana
- pārņemt [KreaNord](#) pieredzi Ziemeļvalstu sadarbībā RI jautājumos, t.sk., par kopīgu darbību tirgos

PRIEKŠLIKUMI: POLITIKAS PLĀNOŠANA (2)

- **ZINIS**: Diskusijas laikā skaidri iezīmējās 2 līnijas : 1) radošo industriju uzņēmēji un 2) radošo industriju un uzņēmēju/biznesa sadarbība. Nepieciešams noteikt koncentrēšanās virzienu, uz vienu no šīm formām, vai arī atbalstot abas, specifiski saprast, kādi pasākumi ir vispiemērotākie katrai.
- Radošo industriju uzņēmējiem – nepieciešamība veikt RI uzņēmēja definīcijas iestrādi likumdošanā un veikt specifisko darbības plānu, kas atvieglo RI uzņēmēja noteikta ES struktūrfondu finansējuma piesaisti.
- RI pārstāvju un uzņēmējdarbības sadarbībai – nepieciešams veidot sadarbības bāzi : 1) Biznesa inkubatoru tradicionālās nozares + RI fiziska atrašanās blakus telpās; 2) Kontaktforumi – diskusijām un ideju apmaiņai, partneru meklēšanai; 3) ES struktūrfondu programmas, kas tiktu pielāgotas RI vajadzībām, piemēram, pēc “Kompetences centru” programmas principa RI (mākslas) centri – darbojas 3 RI pārstāvji + 2 uzņēmēji.

PRIEKŠLIKUMI: POLITIKAS PLĀNOŠANA (3)

- **Apkopot citu valstu pieredzi, kā līdzīgas problēmas risinātas citās valstīs**
- **Apkopot pozitīvo pieredzi un labākos piemērus par RI Latvijā**
- **Nepieciešama koordinējoša instance/ organizācija, kas nodarbojas ar:**
  - **politikas plānošanu, starpnozariiski;**
  - **pakalpojumu sniegšanu radošajiem uzņēmējiem u.tml.;**
  - **RI statistikas apkopošanu, pētniecību;**
  - **viedokļa veidošanu/ skaidrošanu RI jomā.**

PRIEKŠLIKUMI: MEDIJI/ AUDIOVIZUĀLĀ JOMA

- Ņemot vērā esošās priekšrocības, ir iespējams sekmēt Latvijas, un it īpaši Rīgas, veidošanos par starptautisku centru jauno mediju (*cross media*) - audiovizuālajā laukā; attīstīt ar jauniem medijiem un kino saistīto radošo industriju segmentu, kā arī radīt jaunas darba vietas, jaunus pakalpojumus, jaunu un inovatīvu mediju saturu vietējam tirgum, kā arī attīstīt produkta radīšanu un pakalpojumu kapacitāti, orientētu uz Eiropas un starptautisko tirgu.
- Latvijā ir nepieciešams izstrādāt pasākumu plānu jauno *cross media* platformu un satura attīstībai īstermiņa un vidējā termiņā, plānojot šai attīstībai piesaistīt ES fondu finansējumu.
- Audiovizuālo mediju klasteris Rīgā
- Izstrādājot rīcības programmu ir jāņem vērā straujā tehnoloģiju un dažādu izplatīšanas platformu attīstība, kas no vienas puses ļauj samazināt radošo projektu un produktu radīšanas izmaksas, un no otras puses sasniegt daudz plašāku „lietotāju” skaitu. Kā piemēru var minēt, reģionālo kinoteātru digitalizāciju, Dziesmu svētku pārraides nodrošināšanu, piemēram, mobilajos telefonos, muzeju virtuālo ekspozīciju veidošanu
- Plānojot LTV jaunā kompleksa attīstību, ir jāparedz darbība tajā arī Latvijas Radio, kā arī jāparedz telpas kuras var izīrēt citiem audiovizuālo mediju jomas uzņēmumiem, piemēram, filmu studijām, interneta portāliem. Spēcinot industrijas sadarbību ar izglītības iestādēm, jāparedz arī attiecīgās fakultātes izvietošana šajā kompleksā, piemēram Kultūras akadēmijas Kino nodaļas. Jāveido šāda kompleksa starptautiski atpazīstams zīmols, kā par piemēru ņemot UK *Media City* Mančesteras robežās. Šāda mediju kompleksa izveide, līdzīgi kā Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunā ēka, veidos pozitīvu Latvijas un Rīgas tēlu, un ļaus piesaistīt globālos talantus darbībai Latvijā.

PRIEKŠLIKUMI: FINANSES

- Panākt atsevišķas RI attīstības atbalsta programmas/ pasākuma iekļaušanu ES 2014-2021
- Jauna programma ES 2014-2020, kas aptvertu Profesionālo mākslu (literatūra, teātris, kino, dizains, laikmetīgā māksla, muzeji, tautas māksla, utt.)
- Jāfinansē RI atbalsta centru (kompetenču centru – mākslinieki + uzņēmēji utt.) veidošana
- KM, konsultējoties ar valstiskajām un nevalstiskajām profesionālās mākslas organizācijām, izstrādā lielo finansējuma programmu un apakšaktivitātes. Svarīgi, lai šīs programmas nolikumu izstrādā KM un arī administrē KM, kam ir izpratne par kultūras un radošo nozaru specifiku.

PRIEKŠLIKUMI: FINANSES

Sniegt tā saucamos pre-inkubācijas pakalpojumus, novērojot, vai biznesa ideja ir realizējama, vai apzināti riski un iespējas; izvērtēts, vai idejai ir sniedzams finansiāls atbalsts no biznesa inkubatora operatora puses

PRIEKŠLIKUMI: FINANSES

- Kultūras “procents” no lielajām būvēm
- Pārskatīt un piešķirt būtiskas nekustamā īpašuma nodokļu atlaides kultūras mantojumam, jo īpaši tiem īpašumiem, kuri ir publiski pieejami un ģenerē valstij naudu caur tūrisma un citām aktivitātēm, tādā veidā atmaksājot naudu atpakaļ budžetā vairākkārtīgi
- Atvieglot (piem., ieviešot noteiktas fiksētās likmes) iespējas māksliniekiem maksāt nodokļus (pretējā gadījumā: piem., izpildītājmāksliniekiem, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas)

PRIEKŠLIKUMI: FINANSES

- Izstrādāt un virzīt stratēģiskus priekšlikumus valsts likumdošanā, kas ļautu tiem nozares uzņēmējiem, kuri nopietni sadarbojas ar profesionālajām mūzikas un mākslas skolām (tai skaitā arī citu nozaru vidējās profesionālās izglītības iestādēm) sniegt zināmus nodokļu atvieglojumus, kā arī izveidot atbalsta programmas. Tas būtu nozīmīgs arguments, lai uzņēmējiem veidotos noturīga interese ilgtermiņā par profesionālo skolu darbību un par skolu audzēkņiem kā potenciālajiem darba ņēmējiem nākotnē.
- Dotētas prakses vadītāju vietas RI nozarēs (izglītība) + atbalsts uzņēmējiem, kuri šīs prakses vietas nodrošina
- Šāda sadarbība jāattīsta un jāpilnveido ne tikai Rīgas, bet arī reģionu skolās. Ir jārada apstākļi, lai reģionu skolu audzēkņi varētu praktizēties Rīgā un citās pilsētās. (Šobrīd skolēnu prakšu noorganizēšana ārpus savas pilsētas prasa no skolām papildus naudas resursus, kuru nav)

PRIEKŠLIKUMI: FINANSES

- Veidot īpašas atbalsta programmas (fondus) uzņēmējiem/nozares speciālistiem, kas ieinteresētu un motivētu uzņēmējus paralēli savam tiešajam darbam dalīties pieredzē un strādāt arī kā lektoriem mākslas, dizaina, mūzikas skolās, vadīt radošās darbnīcas, seminārus, meistarklases u.c.

PRIEKŠLIKUMI: FINANSES

- **Sadarbībā ar FM veikt fondu pārdali, ja iespējams esošajam plānošanas periodam. Skaidri norādīt atbalsta ideju koncepcijas (starpnozaru sadarbība; RI un/vai uzņēmēju attīstības instrumenti u.c.) nākošajam plānošanas periodam.**
- **Sadarbībā ar EM vienoties par iespējamām atbalstu programmu izmaiņām, iekļaujot RI uzņēmēja atbalsta programmu 2012.gadam; ja iespējams, tad par izmaiņām 2011.gada atbalsta programmās.**

[ZINIS](#)

PRIEKŠLIKUMI: DIZAINS (1)

- ES programmu administrācijai vajadzētu apzināt dizaina starpnozares reālo mērķauditoriju - uzņēmējdarbības vidi, sociālo sektoru, ar vides kvalitāti saistītās jomas, izprast saskarsmes specifiku darbā ar ideju autoriem. Projektu sagatavošanā un īstenošanā jādomā par jēgu, kontekstu, lietderību.
- Veidot jaunu ES programmu Dizaina nozares projektu uzraudzības un līdzfinansējuma politiku.
- „Sildīt“ pieprasījumu pēc radošām idejām (konkurenci), iekļaujot prasību pašvaldību teritoriju attīstības projektos pēc Latvijas dizaina precēm, produktiem un pakalpojumiem (ņemot vērā Latvijas rūpnieciskās ražošanas iespējas, vēsturiskās tradīcijas, sociālo pieprasījumu un citus faktoros).
- Mērķfinansējums būtiskiem radošās industrijas sektoriem – prioritāte dizaina izglītības attīstība (pētījumiem, taktiskai plānošanai, resursu piesaistei un uzskaiti, regulārām radošām darbnīcām, starptautiskai jauno dizaineru rezidenču programmai, semināriem, konferencēm un ikgadējo atskaišu izstāžu organizēšanai – piem., Dizaina Diplomandu dienām).
- Uzlabot un vienkāršot orientēšanos atbalsta instrumentos dizaina uzņēmējdarbības uzsākšanai Latvijā (trūkst informācija par nacionālās inovācijas sistēmas izveidi un ieviešanu).
- Ievērot principu konsekveci izstrādājot attīstības plānošanas dokumentus un regulējumus.
- Veidot pozitīvu publisko tēlu projektu darbībai, institūciju saskarsmei.

PRIEKŠLIKUMI: DIZAINS (2)

- Veicināt radošo industriju izaugsmi un radīt alternatīvu finansējuma avotu - fondu pie EM vai LIAA vai arī starpministriju fondu, kas būtu elastīgāks un pēc savas struktūras sekmētu relatīvi nelielu finanšu grantu pieejamību tieši radošās industrijas uzņēmējdarbībai, atbalstam dizaina popularizēšanai. Esošā VKKF struktūra un darbības modelis varētu būt labs analogs. Esošā grantu shēma Atspēriens (RD un *Swedbank* iniciatīva) ir labs paraugs, bet diemžēl vienreizēja finansējuma piešķirums.
- Sekmēt dizaina (un RI) politikas attīstību Latvijā. Strādāt pie normatīviem, kas reglamentē valsts/pašvaldību pasūtījumā iekļaujošus nosacījumus - Latvijā ražots kvalitatīvs dizaina produkts/pakalpojums.
- Iekļauties Eiropas dizaina politikas veidošanas procesā un sekmēt Latvijas radošo industriju segmenta pārstāvniecību - resp. piedalīties Eiropas mēroga organizācijās un ietekmēt Eiropas politikas izveidi, ņemot vērā mūsu valsts attīstības prioritātes. Piedalīties ES politikas atklātajās konsultācijās.
- Veidot Latvijas Dizaineru savienības radošās darbnīcas (potenciāli Spīķeru kvartālā)
- Organizēt Ziemeļu dizaina nedēļu saistībā ar ZMP biroja 20 gadu jubileju

PRIEKŠLIKUMI: IZGLĪTĪBA

- Mākslas studiju, inženierzinātņu un uzņēmējdarbības studentu mijiedarbība starpnozaru produktu izstrādei, eksportam un radošo industriju komercializācijai (priekšnosacījums studiju absolvēšanai)
- Starpaugstskolu programma RI jomā
- Kā “novadīt” uz izglītības saturu to, kas vajadzīgs industrijai? Kā noskaidrot to, kas vajadzīgs industrijai?
- Jāveido starptautiskas studiju programmas kā Baltijas jūras reģiona un Eiropas Savienības līmenī, tā sadarbībā ar trešajām valstīm, tādejādi piesaistot ārvalstu studentus un mācībspēkus, sekmējot izglītības pakalpojumu eksportu un paaugstinot vietējo studentu globālo konkurētspēju.
- Laba pieredze: REA 3. kursa prakse VEF mākslas centrā – projektu idejas – līdzfinansējuma piesaistes idejas
- **ZINIS** : Veidot konkursu starpdisciplinārām studentu grupām, kurās dalība ir iespējama iesaistoties vismaz 2 nozaru pārstāvjiem, no kurām viena ir radošo industriju. Konkursu veidot pēc LIAA līdzības “Ideju kauss”, piemēram “Radošuma kauss”.
  - Sagaidāmie rezultāti: a) izpratnes veidošana dažādu nozaru studentiem, par starpdisciplināro komandu nozīmi; b) X skaits ar starpdisciplinārām komandām; c) Y skaits ar iesniegtām idejām.
  - Labākās 5-10 idejas tiek atbalstītas un tiek piešķirts starta kapitāls

PRIEKŠLIKUMI: INFORMĀCIJA

- Koordinēt sabiedriskās domas veidošanu par RI
- Informēt radošo (vai arī mantojuma uzturētāju) nozares aktīvos pārstāvjus par iespējamo ES, EEZ/ES un citu fondu pieejamību attiecīgajās sadaļās
- Kultūras kontaktpunkts. Atbalsts projektu sagatavošanas fāzē
- Īpaši valsts un nevalstiskajām organizācijām. Konsultācijas, semināri, starta finansējums izpētei un projektu rakstīšanai. Uz [kultūras kontaktpunkta](#) bāzes attīstīt uz lietotāju orientētu pakalpojumu
- 2 ieteikumi kkp:
  - publiskot un izsūtīt informāciju ne tikai par izsludinātajiem konkursiem, bet arī par tālākā nākotnē plānotajiem konkursiem, programmām, lai būtu iespēja laicīgi uzzināt, sagatavot projektu, atrast partnerus ārzemēs;
  - nepieciešams izplatīt informāciju gan par KM apgūtajiem ES fondiem, un Eiropas kultūras programmām, konkursiem, gan par citiem ES fondiem, kur kultūras projektiem ir labas iespējas – Eiropas Sociālais fonds, Pārrobežu projekti u.tml.

PRIEKŠLIKUMI: PRASMES

- **KRN tālākizglītība, kultūras menedžments, mārketingš. Līdzās Kultūras akadēmijas un Mākslas akadēmijas menedžmenta programmām, nepieciešami elastīgi, nelieli, uz konkrētu mērķi orientēti pasākumi, semināri, programmas, lai kultūras sektoru tuvinātu tirgus domāšanai, radošai uzņēmējdarbībai. Vislabāk nepieciešamo izglītības saturu var pateikt KRN strādājošās organizācijas. Priekšlikums ir KM paredzēt finansējumu šādām aktivitātēm un izsludināt konkursu uz to organizēšanu**
- **Kultūras iestāžu kapacitātes stiprināšana reģionos**

PRIEKŠLIKUMI: PRASMES

- **sadarbībā ar Britu padomi izvērtēt iespēju Radošuma nedēļas konceptu turpināt pastāvīgā formātā**
- **sadarbībā ar Britu padomi izvērtēt iespēju „Nākotnes pilsētas spēli” adaptēt risinājumu meklēšanai radošo industriju komercializācijas jautājumos**

PRIEKŠLIKUMI: PRASMES

- **ZINIS**: Veikt aptauju par trūkstošajām zināšanu jomām (ES fondu apguve, projektu vadīšana, starpnozaru sadarbība, inovāciju nozīme, komercializācija u.c.), identificējot svarīgākās uzlabošanas jomas.
- Izstrādāt bezmaksas mācību atbalsta programmu interesentiem.

PRIEKŠLIKUMI: PRASMES/ FINANSĒJUMS

- “Brigādes” pozitīvā pieredze. KM, EM, FM – veidot atbalsta fondu/ citu mehānismu radošo mikrouzņēmumu atbalstam, ņemot vērā RI specifiku (riski u.tml.)
- Sadarbībā ar EM – ideju kausi, izglītojošie semināri – specifiski RI (EM formāts šobrīd vairāk piemērots “klasiskajiem” uzņēmējiem)

PRIEKŠLIKUMI: PATĒRĒTĀJI

- **Sadarbība ne tikai ar EM, bet arī ar IZM; koncentrēties arī uz patērētāju (piem., grāmatu lasīšanas iemaņas, prasmes); saturs izglītībā; darba tirgū ienākošo indivīdu kvalitāte.**

PRIEKŠLIKUMI: RI INKUBATORI

- **Rīgā izveidot vismaz 3 RI inkubatorus**
- **Izstrādāt īpašus ienākšanas kritērijus RI uzņēmumiem pie pārējiem inkubatoriem LV lielākajās pilsētās**
- **RI pilotprogramma LIAA (atviegloti noteikumi)**
- **Nodefinēt, kas ir radošais uzņēmējs**

